

SŁOWO

Wychodzi codziennie z wyjątkiem dni poświęconych.

Redakcja i administracja Ad. Mickiewicza 4. Tel. 228. Otwarte od 9 do 3.

Prenumerata miesięcznie z dostarczeniem do domu oraz z przesyłką pocztową mk. 2,500.

Konto czekowe w Pocztowej Kasie Oszczędnościowej Nr. 80.259.

Cena ogłoszeń: Wiersz normalny: przed tekstem 300 mk.; w tekście 750 mk.; za tekstem 500 mk.

W numerach świątecznych o 25 procent drożej.

Przypominamy, że czas odnowić prenumeratę na miesiąc grudzień.

Przejazd do Ameryki na największym w świecie trójrubrowym okręcie o pojemności 46.500 ton

„OLYMPIC“ demonstruje się na filmie w bieżącym tygodniu w Kino-Teatrze „HELIOS“ „WHITE STAR LINE“ Filja w Wilnie, przy ulicy Niemieckiej 28.

„KRESY“ Nr. 12.

Wszędzie do nabycia
cena Nr. 250 marek.

Prenumerata 800 mk. miesięcznie.

Adres Wydawnictwa: Wilno, Mickiewicza 6.

Prezydent Rzeczypospolitej.

Wbrew oczekiwaniom wieczoru sobotniego i całej niedzieli, Naczelnik Państwa oświadczył w poniedziałek, iż kandydować nie będzie. Zdaniem naszym, jest to wynikiem wniosku logicznego, który da się wysnuć z całej sytuacji politycznej. Józef Piłsudski już raz oświadczył, iż nie chce współpracy z rządem prawicowym (gabinet Korfałtego). Dzisiaj, wobec pewnej większości endecko-piastowej, Józef Piłsudski nie chce być człowiekiem, który potrzebny jest Piastowcom dla gry partyjnej, ale jako indywidualność polityczna skazany na bezczynność.

Takie też, a nie inne są zapewne racje, które powodowały obecnym Naczelnikiem Państwa podczas wygłaszania swego poglądu w poniedziałek 4 grudnia. Co mówił wtedy na tem historycznym posiedzeniu, wie już cała Polska, nie wie tylko bojkotowana przez agencje telegraficzne prasa wileńska. Nigdy jednak nie należało sądzić Józefa Piłsudskiego z jego retorycznych wynurzeń. Każda postać historyczna posiada swe słabsze karty. Owemi słabszymi kartami Józefa Piłsudskiego pozostaną jego mowy i jego otoczenie polityczne najbliższe, najgorętsi jego admistratorzy.

Czy przyszedł historyk, pisząc stronie o Józefie Piłsudskim, zacytuje je 6-VIII 14 - 4-XII-22 tego nie wiemy. Wiele zależy od odpowiedzi na to pytanie. Kim teraz jest Józef Piłsudski? „Nie jest nawet radykalnym demokratą“ pisał „Robotnik“. Czy to prawda? Jeżeli tak jest dzisiaj, to kim będzie jutro ten socjalista i kawaler „Białego Orła“, dawny redaktor tajnego pisma robotniczego i Pierwszy Marszałek, kawaler „Złaznego Krzyża“ i więzień w Mgdeburgu — Józef Giniatowicz Rymza Piłsudski.

W chwili jednak przełomowej dla jego działalności politycznej, w chwili gdy Naczelnik Państwa powiada, iż nie zostanie Prezydentem Republiki, zaznaczyć należy, iż Józef Piłsudski, jako człowiek, jako żołnierz i jako polityk, oddał sprawie polskiej ogromne zasługi i że jego dobrej woli i że jego patriotyzmu nie kwestjonuje nikt z przeciwników. Daj Boże, aby następca włożył w swą pracę

równie dużo ofiarności, a uniknął jego błędów.

Nasuwa się więc pytanie—kto ma zostać prezydentem Rzeczypospolitej. Kto ma przyjąć tytuł, tak niezgodny z naszą tradycją, tak nam obcy, stać się piastem instytucji powołanej do życia przez ahistoryczny zmysł tandetyzmu politycznego naszych prawodawców. Możemy tu wypowiedzieć dwa tylko komunały. Od instytucji Naczelnika Państwa wymagać się powinno jednej tylko rzeczy, to jest stałości, stałości i jeszcze raz stałości. Na tem się też opiera bezwzględna wyższość instytucji monarchicznej. Powołany więc w sobotę Prezydent powinien być człowiekiem, który grozić rezygnacją nie będzie, ale który daje gwarancje, iż po upływie siedmiu lat znów mógłby być obrany na to samo stanowisko.

Po drugie, ceniąc symbol zawarty w instytucji Naczelnika Państwa, wolelibyśmy, aby prezydentem nie został przysłowiowy „pan Pięgiasiewicz z Psiej Wólki“, jakaś osobistość, której własna niemożność umożliwił zajęcie tego fotelu.

Z wśród kandydatów, cytowanych przez dzienniki stołeczne, chcielibyśmy wykluczyć przede wszystkim p. Wincentego Witosa, a także wszystkich „Piastowców“ (a więc i p. Stanisława Wojciechowskiego). Stronnictwo P. S. L. ze względu choćby na bardzo przykre zajęcia w okresie Sejmu Ustawodawczego nie jest środowiskiem, w którym możnaby szukać kandydata na najwyższą w Rzeczypospolitej godność publiczną. Cat.

WARSZAWA (Pat.) Na odbytym dzisiaj posiedzeniu Prezydium Rady Ministrów i klubów sejmowych, które wysunęły kandydaturę marszałka Piłsudskiego na prezydenta Rzeczypospolitej, Naczelnik Piłsudski po dłuższym przemówieniu oświadczył, że kandydować nie będzie i że decyzja jego pod tym względem jest nieodwołalna.

WARSZAWA. 5 XII (A. W.). Komisja parlamentarna Chrześcijańskiego Związku Jedności Narodowej jednogłośnie uchwaliła wysunąć kandydaturę marszałka Tramczyńskiego na prezydenta. „Kurjer Polski“ twierdzi, że kandydatura ta nie uzyska poparcia nie tylko lewicy, ale i „Piasta“.

WARSZAWA. 5 XII (A. W.). „Kurjer Polski“ podaje, że w poniedziałek delegacja warszawska

go oddziału P. S. L. „Piasta“ oświadczyła wiceprezowski Dąbskiemu że członkowie oddziału zaniepokojeni są pogłoskami o koalicji Ch. Zw. J. N. z „Piastem“, dodając, że „Piastowi“ groziłoby w tym wypadku poważne przesilenie wewnętrzne.

WARSZAWA. 5 XII (A. W.). „Rzeczpospolita“ podaje szczegóły poniedziałkowego posiedzenia w Prezydium Rady Ministrów: Naczelnik Państwa zasiadł przy małym stoliku na którym leżał Dziennik Ustaw z tekstem Konstytucji oraz t zw. Małą Konstytucją. Szef kancelarii cywilnej p. Car i mjr. Switalski notowali przemówienie. „Kurjer Polski“ donosi, że po skończonym przemówieniu zebrani urzędnicy Naczelnikowi burzliwie owacjąc, poczem zbliżali się kolejno, aby uściśnić Mu rękę i podziękować za szczerość, z jaką odkrył pobudki swej rezygnacji.

WARSZAWA. 5 XII (A. W.). Wtorkowe dzienniki poświęcają dłuższe artykuły, w których komentują przemówienie Naczelnika Państwa. Analizując obszernie powody skłaniające Naczelnika do rezygnacji, „Robotnik“ twierdzi, że punktem ciężkości wywodów była indywidualność Naczelnika Państwa, która nie mogła pogodzić się z stanowiskiem prezydenta według Konstytucji 17 marca. „Kurjer Polski“ pisze, że rezygnacja Marszałka Piłsudskiego wysunęła palące zagadnienia nie tylko większości potrzebnej do obioru prezydenta, ale i potrzebę warunków, umożliwiających gabinetowi rządzenie krajem. „Express“ pisze, że Naczelnik Państwa zrezygnował, aby umożliwić wybór człowieka niez zaangażowanego w walki partyjne. Historia niewątpliwie zapisze Naczelnikowi Państwa tę wielką załugę, że nie chciał kandydować na prezydenta Rzeczypospolitej. „Gazeta Poranna“ dowodzi, że opinia Naczelnika Piłsudskiego, który doszedł do przekonania, że nie nadaje się do roli prezydenta, odbiegła od poglądów klubów lewicowych, które, wysuwając Jego kandydaturę, musiały uważać ją za odpowiednią.

Wczoraj zaznaczyliśmy, iż nasza najważniejsza arterja informacyjna, urządowa agencja telegraficzna, nie posiada telefonu. Dzisiaj współpracownik naszego pisma przyniósł wiadomość, iż PAT nie posiada także lokalu, — pracuje w warunkach podobnych do agitacji komunistycznej w Polsce i tą jednak różnicą, iż tacy agitatorzy nieco realniej pojmują swą pracę.

Wobec absolutnej niewiadomości co do miejsca pobytu Wileńskiego Pata, ośmielamy się na tej drodze prosić ludzi dobrej woli o łaskawe wskazanie nam ewentualnego adresu biura Polskiej Agencji Telegraficznej w Wilnie oraz najmniej ewentualnych godzin urzędowania.

CYRK A. Ciniselli Dziś nowy sensacyjny program. Wilno, Ludwiska 4, gm. Krengla. M-r Knuth, 10 minut między życiem, a śmiercią. A. Ciniselli, Lady Krifton, Mia Astorja, 2 Terras-2, 8 Kayton's-8, Bim-Bom, „Tabor Cygański“ i reszta grudniowego programu. W piątek 8-go, sobotę 9-go i niedzielę 10-go — 2-DWA PRZEDSTAWIENIA — 2 o jednakowym programie. Początek 1 o godz. 4 pp., II o g. 8 w. Kasa czynna od 11—2 i od 5. W święta, niedziele i soboty od g. 11 bez przerwy.

Duży lokal do wynajęcia

natychmiast na przystępnych warunkach tylko dla poważnych reflektantów. Wiadomość w administracji „Słowa“ codziennie od godz. 3—4 popołudniu.

Dr. D. Jedwabnik powrócił. Choroby płuc i serca. Przyjęcia od 4 do 5 g. Kolejowa 15, (vis-a-vis. kolei).

Potrzebne mieszkanie z 2—3 pokoi. Pośrednictwo wynagrodzone. Ul. Wileńska 22, m. 3.

8% Państwowa Pożyczka Złotą z r. 1922

Sprzedaje z polecenia
Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej

DOM BANKOWY

T. BUNIMOWICZ

= BANK DEWIZOWY =
WIELKA 72—74. TELEFON 257.

NADTO PROWADZI WSZELKIE OPERACJE BANKOWE.

Prowincja!

Prowincja!

OGŁOSZENIE.

Niniejszym podajemy do wiadomości, że możemy dostarczać bezpośrednio na prowincję, szkła okiennego, dętego i stołowego hut szklanych:

„HORTENSJI“ i „KARY“ w Piotrkowie.

Z zamówieniami prosimy skierować się wprost do naszej firmy, ul. Rudnicka 16.

Z poważaniem 3—1

Wileński Dom Handlowo-Przemysłowy „IMPEX“

Generalne przedstawicielstwo hut szklanych „Hortensja“ i „Kara“ w Piotrkowie.

Monarchiści w Austrii.

Wiedeński korespondent „Tempa” przesyła do tego dziennika szereg liśc do organizatorów monarchistów w Austrii. Tworzą oni trzy zrzeszenia. Najliczniejsze i najbardziej zrównoważone nosi nazwę „partii monarchistów austriackich”. Liczy ono przeszło 45000 członków w Austrii właściwej i Styrii, a obecnie organizuje się w innych prowincjach, pracuje metodycznie i bez rozgłosu, a do działania praktycznego przystąpi po dokończeniu organizacji. Zostało założone temu dwa lata. Prezesem jego jest baron Vense. Druga grupa, nosząca nazwę „legitymistów czarno-żółtych”, istnieje mniej więcej od czterech lat, lecz nie liczy więcej od 15000 członków. Wydaje tygodnik „Die Staatswehr” i wypuściła pierwszy zeszyt ilustrowanej biografii popularnej zmarłego cesarza Karola; na czele tej grupy stoi dymisjonowany pułkownik Wolff; partja ta, w przeciwieństwie do wymienionej wyżej, często urządza manifestacje i jest zwolenniczką szybkiej akcji. Tenże charakter nosi trzecia organizacja, nosząca nazwę „austriackiej partji państwowej”; składa się ona z paru tysięcy członków, którym przewodniczy Kuno Honyg; istnieje od pół roku i wydała kilka numerów tygodnika „Die Monarchie”. Choć partje te różnią się pod względem taktyki, celich jest ten sam — wprowadzenie na tron najstarszego syna cesarza Karola, dziesięcioletniego arcyksięcia Otona. Stronnictwa wymienione posiadają, oprócz członków zarejestrowanych, mnóstwo sympatyków we wszystkich warstwach ludności, nie wyłączając ludzi, którzy wiele cierpi z powodu obecnego stanu rzeczy, spowodowanego między innymi rewolucją i rządami socjalistycznymi. Szczególnie podatne stanowisko dla propagandy monarchistów przedstawiają antysocjalistyczne organizacje „Heimwehry”, które widzą w powrocie na tron prawowitej dynastji jedyną ratunkiem tego, że nie wrócą rządy socjalistów. Godnym uwagi jest fakt, że blisko stojący rząd francuskiego „Tempa”, podając te wiadomości, nie dodaje od siebie nic takiego, co by pozwalało przypuszczać, że dziennik ten podziela dosyć rozpowszechniony przesąd, iż powrót Habsburgów do ich prawowitego dziedzictwa jest groźnym dla pokoju europejskiego. Może Francuzi zaczynają sobie zdawać sprawę z tego, że Austria, jeżeli pozostanie republiką, prędzej czy później będzie przyłączona do Niemiec. Dla nas restauracja monarchji w Austrii mogłaby być bardzo korzystna, mianowicie o ileby spowodowała zblizenie Austrii do Węgier i osłabienie Czech, jednego z najniebezpieczniejszych wrogów Polski.

TEATR POLSKI (SALA LUTNIA)

Dzisiaj „Wesele” dram. w 3 akt. poraz 7-y, „Wspiańskiego Początek o godz. 8 wiecz.

Konferencja rozbrojeniowa.

MOSKWA. (Pat.) Dnia 2 b. m. otwarta tu została konferencja rozbrojeniowa. Przybyli na czas wszystkie delegacje. Na sali obrad znajdują się również goście cudzoziemscy i dziennikarze. Konferencja otworzył Litwinow, który też jednogłośnie wybrany został przewodniczącym na wniosek delegata polskiego. W odczytanej deklaracji Litwinow stwierdził, że Rosja zwołując konferencję, zniechęca do radykalnego ograniczenia zbrojeń, a proponując wzajemne ograniczenie do maximum gotowa jest sama w ciągu półtora roku zmniejszyć swoją armję do 200 tysięcy na warunkach wzajemności. W dalszym ciągu proponuje mówca likwidację istniejących formacji wojennych o charakterze nieregularnym, wreszcie wzajemną neutralizację pogranicznych stref, celem uniknięcia pogranicznych konfliktów. Rosja nie występuje z ograniczającymi propozycjami sił morskich, bowiem flota rosyjska już ograniczona została o 75 proc. w stosunku do roku 1917, jednakże powita wszelką inicjatywę w dziale zupełnego rozbrojenia, w końcu deklaracja wyraża życzenie, aby konferencja moskiewska utworzyła drogę po-

ważnemu ograniczeniu zbrojeń. Pzewodniczący pozostałych delegacji wypowiedzieli krótkie oświadczenia, wyrażając gotowość do prac. Delegat fiński oświadczył, że sprawa morskich zbrojeń powinna być włączona do porządku dziennego. Przewodniczący polski, poparty przez pozostałych, proponuje nie obradować merytorycznie natomiast przyjąć regulamin, który też był zaproponowany przez Litwinowa i przyjęty przez konferencję. Zgodnie z regulaminem tworzy się Biuro Konferencji, w skład którego wejdą przewodniczący wszystkich delegacji; pozbawiony utworzony zostanie sekretariat, złożony ze wszystkich sekretarzy. Generalnym sekretarzem wybrany został sekretarz rosyjski Floryński. Litwinow podkreśla, że delegacja rosyjska przeciwną jest zamianie prac konferencji na prace Biura, gdyż kwestie zasadnicze winny być omawiane na posiedzeniach plenarnych, lecz jeśli delegacja żąda uprzedniego załatwienia sprawy przez Biuro, delegacja rosyjska temu się nie sprzeciwia. Posiedzenie Biura wyznaczone na g. 18-tą.

Konferencja Lozańska.

Odpowiedź delegacji rosyjskiej na notę Ententy.

PARYŻ 4.XII. (A. w.). Delegacja rosyjska w Lozannie wręczyła delegatom Ententy odpowiedź na ostatnią notę. Delegacja protestuje przeciwko stanowisku mocarstw, zagrażającemu interesom Rosji przez niedopuszczenie jej do uczestniczenia we wszystkich obradach. Dotychczas mocarstwa uważały problem Bliskiego Wschodu jako całosć, obecnie, zrywając z tradycją, sądzą, że możliwe jest osiągnięcie stałego pokoju na Wschodzie bez współdziałania Rosji. Rosja weźmie udział w konferencji w sprawie cieśnin Dardaneelskich.

Specjalnie nad kwestją cieśnin.

LOZANNA (Pat.) Po śniadaniu wydanem wczoraj na cześć Turków przez delegację rosyjską, Cziczierin, Rakowski i Ismet Pasza w rozmowie poruszyli wszystkie punkty porządku dziennego konferencji. Naradzano się specjalnie nad kwestją cieśnin. Według niektórych informacji, Rosjanie zajęli w powyższej sprawie stanowisko nieprzejednane, podczas gdy Turcy nie sprzeciwiali się bez względu na przejazdowi okrętów wojennych przez cieśniny oraz pewnej demilitaryzacji brzegów cieśnin.

Kwestja cieśnin.

LOZANNA. (Pat.) Dzisiaj z udziałem delegacji rosyjskiej była poraz pierwszą omawiana kwestja cieśnin. Cziczierin odczytał oświadczenie, a następnie inni delegaci wygłosili mowy. Sprawozdanie „Exchange Telegraph” donosi, że

Ismet Pasza odmówił poinformowania konferencji o tureckim punkcie widzenia w tej sprawie. Posiedzenie odroczone.

Pierwsze posiedzenie.

LOZANNA (Pat.) Dzisiaj odbyło się pierwsze posiedzenie konferencji w sprawie cieśnin. Pierwszy przemawiał Ismet Pasza, wygłaszając krótkie oświadczenie, w którym przypomniał najważniejsze punkty angorskiego paktu narodowego. Cziczierin odczytał dłuższą mowę o zasadniczym stanowisku Rosji, żądając stałego zamknięcia cieśnin dla okrętów wojennych, oraz podniósł prawa Turcji w sprawie fortyfikowania cieśnin. Ismet Pasza przyłączył się do wywodów Cziczierina, zapowiadając, że jutro przedłoży w tej kwestji memorandum. Na żądanie Cziczierina, aby aljanci dali także wyjaśnienia co do swego stanowiska, Curzon odpowiedział, że aljanci powezną wieczorem odnośną uchwałę.

TEATR WIELKI (Pohulanka)	Sroda „TRAWIATA” opera. Czwartek „Księżniczka Czardasza” operetka.
TEATR im. Syrokomli (gm. porotuzowy)	Sroda premiera „Taniec czynowników” komedia. Czwartek „Taniec czynowników”

Dzienna sprzedaż biletów od 11—2 po p. w cukierni p. Sztalla, ul. Mickiewicza róg Tatarskiej.

Nowa nota delegacji rosyjskiej.

PARYŻ (Pat.). Dzienniki donoszą z Lozanny, że Rosjanie złożyli sojusznikom nową notę, w której godzą się na ograniczenie ich udziału w konferencji do dyskusji nad sprawą cieśnin, powtarzając jednocześnie jednak poprzednie protesty i zastrzeżenia.

Niema powodów do pesymizmu.

LOZANNA (Pat.). „Reuter” donosi, że przebieg prac konferencji lozańskie nie nastęca powodów do pesymizmu i nie jest prawdopodobnym odroczenie konferencji.

Czy napewno.

LOZANNA 4.XII. (A. w.). Beneszowi w Lozannie udało się podobno skłonić Małą Ententę do przyjęcia nowej polityki w stosunku do Rosji, na mocy której nastąpiłoby uznanie Rosji. Uznanie to uzależnione byłoby od uregulowania sprawy Besarabji zgodnie z propozycją rumuńską, która pozostawia do użytku Rosji 2 porty rumuńskie na morzu Czarnem.

Formalistyka a życie.

Do jednego z banków tutejszych zjawił się klient zagraniczny z akredytywą od banku szwedzkiego, chcąc podnieść pieniądze, a zjawił się on o godzinie 2 pp.

Bank musiał odmówić wypłaty w tym dniu, gdyż klient powinien wystawić bankowi pokwitowanie (tratę) na podejmowaną sumę, a tratę, wedle obowiązującego przepisu, musi przed jej podpisaniem przez wystawcę być w Izbie Skarbowej opłaconą stemplem.

Ze zaś o 2 - ej już Izba Skarbowa nie jest czynna, a bank za przyjęcie raty nieopłaconej stemplem odpowiada karą w wysokości 50-krotnego stempla, nie mając prawa do pobierania opłat stemplowych, nie dziwnego, że w tym dniu załatwić klienta nie mógł.

Z Niemiec.

Sceptyczna ocena.

BERLIN 4.XII. (A. w.). Ostatnią mowę Cuno na zebraniu prasy krytyka ocenia sceptycznie. Obecny rząd znajduje się jednak w dogodniejszym położeniu od poprzedniego, wobec pomocy, jaką okazują przemysłowcy.

Propozycja przedstawicieli przemysłu udzielenia gwarancji dla spłaty długów w formie zaliczki 20 miliardów mk. złotych w zamian za przyznanie Korytarza Niemieckiego Niemcom spotkała się z odprawą Poincarégo, grożącą zajęciem przez Francję Nadrenji w wypadku usłowania przeprowadzenia zmian terytorjalnych na wschodzie. Przemysł niemiecki czynny jest nadal. Cuno nie przestaje zapewnić Niemcy, że muszą one pertraktować z Francją przy udziale przemysłowców.

Przepis ów wydany jest dla uniemożliwienia nieopłacenia stempla i wykazuje brak zaufania do banków, które przecie są nadto podległe kontroli przy rewizjach dotyczących opłat stemplowych.

Klient jednak zagraniczny, który nigdzie na świecie nie spotykał się z podobnymi przepisami, opuścił bank ziorząc mu w pełnym przekonaniu, że taki przepis istnieć nie może, a tylko bank chce mu robić trudności.

Rzeczywiście, kupiec europejski nie może pojąć, iż ma stracić cały dzień, zamiast wyjechać tegoż dnia, dlatego, że stempel może być opłacony wyłącznie w instytucji rządowej i to przed podpisaniem kwitu, a broń Boże nie potem, gdyż 50 - krotna kara za to czeka bank.

Próżne były tłumaczenia: wyszedł wściekły, dowodząc, że z bankiem pracować nie można, w przekonaniu, że go wprost „nabierają”.

Cóż bank winien, że podobne przepisy są wydane, coż winna Polska, że ją dyskredytują w oczach cudzoziemców, coż winne społeczeństwo, gdy czczą formalistykę zabija stosunki handlowe? Życie wymaga najwięcej udogodnień w handlu, na wzór europejski obmyślonych, — ale w Europie urzędy egzystują dla obywateli, gdy u nas bodaj że odwrotne zapatrywanie panuje.

Nie Wileńka Izba Skarbowa winna w tym wypadku ale ten duch biurokratyczny, który galicyjska rutyna wniosła do polskich instytucji państwowych przez nasiąkniętych nią ludzi.

Należy sądzić, że ów klient, który dobie stracił, a wie że czas — to pieniądz, nie będzie w swej ożyźnionej a ostrotem propagującym nawiązywaniem stosunków z nami.

Z drobnych sztychów składa się obraz — wąpic należy, by takie sztychy dały piękny kontefekt naszych porządków.

Świadek zajścia.

Z mych przeżyć politycznych i walk.

IX.

Przystąpienie moje do stronnictwa ludowego było uwarunkowane przyjęciem przez ludowców do swego programu wyodrębnienia Galicji. Otóż nietylko ludowcy na swym kongresie w 1901 r. przyjęli ów program, ale dali mi możliwość jego propagandy w swych organach. Stapiński, gdy kandydował na posła w 1902 r., rozwijał w swych przemówieniach program wyodrębnienia Galicji. Jego kontrkandydatem najpierw był Rutowski, którego usilnie zwalczałem ze względu na to, że był przeciwnikiem programu wyodrębnienia Galicji; następnie wystawiono kandydaturę profesora Stanisława Głabińskiego, który też w swych mowach rozjaśniał program wyodrębnienia Galicji. Pomyślałem wówczas, że Głabiński jest mocniejszy niż koń i łatwiej

te idee wywiezie, niż Stapiński i stałem się neutralny podczas tych wyborów, co bardzo uboleło Wysloucha, który widział w tem naruszenie moralności klanowej, czyli partyjnej.

Stronnictwo ludowe zaczęło mię zrażać. Pierwszą sprawą sporną był stosunek do rozruchów studentów ukraińskich.

Na wiosnę 1901 r. młodzież akademicka ukraińska rozpoczęła na uniwersytecie lwowskim rozruchy, mające na celu ukraińzację uniwersytetu, jakkolwiek poza wydziałem teologicznym, na wszystkich innych fakultetach stanowili ukraińcy znikomą mniejszość.

Na uniwersytecie lwowskim Rusini posiadali kilka katedr: historii Ukrainy, dwie katedry języka i literatury ukraińskiej i dwie prawa. Można było to uważać za zarodek uniwersytetu ukraińskiego, spoczywającego na razie przy uniwersytecie polskim. Przy zwiększeniu się liczby katedr ukraińskich, przy zwiększa-

niu się słuchaczy tej narodowości, odpowiednie katedry można było oddzielić i powołać do życia samodzielny uniwersytet ukraiński. Siedzibą tego uniwersytetu, moim zdaniem, nie powinien być Lwów, gdyż Ukraińcy we Lwowie stanowili nikły procent, około ośmiu, a naszym dążeniem winno być zachowanie polskiego charakteru Lwowa, miasta, które zwano „pomocznikiem polskości” i które promieniowało naszą cywilizacją na południowoschodzie.

„Warszawski Dziennik” i „Kijewianin”, pisma negujące odrębną narodowość ukraińską, zbierały składki na młodzież ukraińską, która demonstracyjnie po rozruchach akademickich opuściła Lwów i przeniosła się do Wiednia. Było rzeczą widoczną, że Rosji chodzi o rozbięcie polskości Galicji Wschodniej przez ruchy ukraińskie.

Zmobilizowanie młodzieży polskiej do obrony polskości uniwersytetu Lwowa, niedopuszcza-

nie do utraktywacji uniwersytetu, do przeobrażenia uniwersytetu polskiego w uniwersytet wschodnio-galicjski winno być politycznym zadaniem prasy i tych wszystkich, co z młodzieżą akademicką mieli kontakt.

W sprawie uniwersytetu napisałem kilka artykułów, umieszczonych w „Kurjerze Lwowskim”. Zrana, przychodząc do redakcji, przynosiłem napisany artykuł z wnioskiem postanowieniem porzucenia pisma w razie niewydrukowania artykułu. O każde niemal zdanie artykułu prowadziłem spór z Wyslouchem i ze współpracownikami Kurjera: Womelą i Jaworskim, których Wyslouch wzywał sobie do pomocy. Trochę zmodyfikowany w drugorzędnych ustępach artykuł ukazywał się w Kurjerze, czasami nawet spóźnił wydanie numeru. Jakkolwiek w sprawie uniwersytetu wyszedłem zwycięsko i „Kurjer Lwowski” stał na moim stanowisku, które zostało przyjęte przez polską młodzież akademicką we Lwowie, jednak

te utarczki musiały pozostawić pewne szczyby w dawnych dobrych stosunkach Wysloucha ze mną.

„Kurjer Lwowski” i „Stronnictwo ludowe” będących siłą motorową mojej działalności, wydawały mi się coraz to bardziej nieodpowiednimi narzędziami politycznymi. „Kurjer Lwowski” był źle redagowany. W pierwszych kilku miesiącach swego współpracownictwa w Kurjerze zapełniałem go znaczną liczbą artykułów. Większość tych artykułów drukowałem bez podpisu. Byłem i jestem przeciwnikiem anonimowości prasy. Gazety wymagają coraz to większego kapitału. Niech będą sobie przedsiębiorstwami, ale niech ideowcami będą publicyści, piszący do gazet. Niech każdy ma swą fizjonomję polityczną, niech zachowuje swą indywidualność.

Władysław Studnicki.

KRONIKA.

Kalendarzyk.

Dziś: Środa Mikołaja B. W.
 Jutro: Czwartek Ambrożego B. W. D. K.
 Wschód słońca o godz. 8 m. 08.
 Zachód " o godz. 3 m. 33.

WILEŃSKA.

— **Nowi profesorowie.** Na Uniwersytecie Wileńskim zostali mianowani ostatnio następujący profesorowie:

Na Wydziale Lekarskim, dr. Zenon Orłowski mianowany został prof. zwyczajnym chorób wewnętrznych, dr. Marjan Chorąg do tychczasowy prof. w Bernie szwajcarskim — prof. zwyczajnym fizjologii, zast. prof. anatomii opisowej, dr. Michał Rajcher — prof. nazw. tegoż przedmiotu.

Na Wydziale Humanistycznym prof. nazw. Historii Wschodu i Europy, dr. Feliks Koneczny — prof. nazw. tegoż przedmiotu.

Na Wydziale Prawa i Nauk Społecznych prof. nazw. dr. Franciszek Bossowski — prof. zwyczajnym Prawa Rzymskiego. (A. W.)

— **Protesty wyborcze.** Prezes Okręgowej Komisji Wyborczej Nr. 64 w Święcianach p. Lachowicki Czechowicz podaje do wiadomości publicznej co następuje:

Na zasadzie artykułu 103 Ustawy o Dynacji Wyborczej do Sejmu zostały zgłoszone w Okręgu Wyborczym 64 następujące protesty:

1) protest Józefa Ławrynowicza przeciwko wyborom w dniu 5 listopada w obwodzie wyborczym Nr. 8 gminy Zabłociński pow. Święciański z powodu nieprawidłowej „jakoby”, czynionej przez Obwodową Komisję, adnotacji osób głoszących oraz prowadzenia agitacji przez Przewodniczącego Obwodowej Komisji, 2) Protest Aleksandry Krywoszki przeciwko wyborom w dniu 5 listopada w Obwodzie Wyborczym Nr. 55 gminy Jodzkiej pow. Dziśnieński z powodu składania, jakoby, głosów przez wyborców nieosobiście, a za inne nieobecne osoby, oraz dozwolonego usuwania wyborców od głosowania i 3) protest wyborczy pełnomocnika listy Nr. 12 Polskiego Centrum Augustyna Kwinto przeciwko wyborom w dniu 5 listopada w całym Okręgu Wyborczym Nr. 64 z powodu niezgodnego, rzekomo, przeprowadzenia wyborów z przepisami Ordynacji Wyborczej w ogóle, a w szczególności pogwałcenia artykułu 2 go Ustawy, 12-go Ost., 1, 2, 25, 33, 39 i innych.

Na zasadzie tego samego artykułu 103 Ust. o Ordynacji Wyborczej przysługuje wyborcom czternastodniowy termin od dnia ogłoszenia niniejszego w „Monitorze Polskim” do zgłoszenia w Okręgowej Komisji Wyborczej Nr. 64 w Święcianach zarzutów przeciwko złożonym protestom. (A. W.)

— **Zarząd Towarzystwa Lekarzy Weterynarji w Wilnie** zawiadamia, że we czwartek, dnia 7-go grudnia, o godz. 5-ej popołudniu, w mieszkaniu lekarza

weterynarji p. Bakuna, przy ul. Nadbrzeżnej Nr. 22 odbędzie się posiedzenie zwyczajne tegoż Towarzystwa. Pożądanym jest przybycie wszystkich zamieszkałych w Wilnie lekarzy weterynarji, którzy dotąd nie zgłosili się na listę członków Towarzystwa, dla omówienia spraw natury organizacyjnej.

— **Dzierżawa wag miejskich na rynkach.** Termin sadania ofert na dzierżawę wag miejskich na rynkach Nowogrodzkim, Dzewnym, Sniłpiskim i Łukiskim na rok 1923 upływa z dniem 18 b. m. Oferty przyjmowane są przez wydział rzemioł i rynków magistratu. (A. W.)

— **Konserwatorium w Wilnie.** Dyrekcja Szkoły Muzycznej, na czele której stoi p. Wylżyński, złożyła podnie panu Delegatowi Rządu z prośbą o przemianowanie jej na Konserwatorium oraz upaństwowienie. Sprawa ta została zdecydowana przez Departament Sztuki w Warszawie. Wileńska Szkoła Muzyczna, której wysoki poziom artystyczny będzie rękojmą, jako państwowe Konserwatorium będzie mogła wywiązać się ze swych zadań a tymczasem. Ze strony Oddziału Sztuki Szkoła Muzyczna ma zapewnione poparcie. (A. W.)

— **Z Magistratu.** Zostaly ustalone terminy następujących posiedzeń: 1) Komisji Finansowej Magistratu w dniu 6 b. m., oraz 2) Rady Miejskiej w dniu 7 b. m. (A. W.)

— **Odczyt Marjana Gruzewskiego.** Polski Biały Krzyż komunikuje, że we środę 6-go grudnia w sali Śniadeckich o godz. 7-mej wieczorem odbędzie się odczyt znanego malarza p. Marjana Gruzewskiego na temat „Sztuka w świetle tajemnej wiedzy”, moeno oryginalna twórczość młodego malarza oraz temat niezwykle interesujący zapewne ściąganie tłumy naszej inteligencji, tembardziej, że łączy się cel piękny, pan Gruzewski bowiem cały dochód ofiarowuje na tydzień Polskiego Białego Krzyża, pomoc kulturalno- oświatową naszemu żołnierstwu.

B letry sprzedają się w cukierni Czerwonego Sztrala i w lokalu Polskiego Białego krzyża do g. 3-ciej p. p.

— **Echa wycieczki dziennikarzy jugosłowiańskich.** W gronie dziennikarzy jugosłowiańskich, którzy odwiedzili nasze miasto w d. 13 września r. b., znajdowali się, jak wiadomo, pp. Stanisław Kraków, utalentowany powieściopisarz serbski, redaktor „Wr-me” (Belgrad), syn s. p. doktora Zygmunta Kraków, żołnierza z r. 1863, emigranta osiadłego w Serbji, a wnuk s. p. Ludwika i Pauliny Kraków (znakomitej autorki), oraz Stjepan Parmacewic, redaktor naczelnicy gazety „Rjec” (Zagrzeb).

W tych dniach redaktorowie Kraków i Parmacewic nadesłali redakcji „Słowa” numery swych dzienników, zawierające wrażenia z wycieczki po Polsce, opisane

barwnie i tchnące wielką dla kraju naszego sympatją.

Nadmienić należy, iż korespondencje redaktora Krakowa urozmaicone zostały ilustracjami, wśród których znajdują się: pod b. zna Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego („Wreme” z d. 21 września), pałac w Łazienkach, Ostra Brama oraz kościół Św. Anny i po Bernardyński.

Za tak miłą o nas pamięć, redaktorom Krakowski i Parmacewicowi serdeczną śemy podziękę.

— **Konkurs ofert.** Dnia 12 b. m. o godz. 12 w poł. odbędzie się w kancelarji Rejonowego Kierownictwa Inżynierji i Saperów (Arsenałska 5) konkurs ofert na remont starych aparatów dezynfekcyjnych w lazni garnizonowej, mieszczącej się w koszarach Szeptyckiego. (A. W.)

— **Polski Biały Krzyż** komunikuje, że w teatrze Wielkim na przedstawieniu dn. 7 grudnia cena biletów będzie podniesiona o 10 proc. na cele kulturalno oświatowe dla żołnierza naszego.

— **Uczelnia im. Tomasza Zana.** P. M. Sz. ul. Św. Anny 7. W s. o. 6-XII o siódmej wykład p. Jankowski: „Człowiek przedhistoryczny” z obrazami świetnymi. W sobotę 9 XII o godz. 7 p. Dmochowski rozpoczyna cykl wykładów „Składniki powietrza”. Wykład I „Tlen” z doświadczeniami fizycznymi. Wstęp 100 mk.

— **Nowe pismo białoruskie.** Dn. 6 b. m. zaczęło wychodzić pismo białoruskie „Nasza buduczyna”.

— **Bal kresowy.** 30 listopada odbył się w Domu Oficera Polskiego bal „Kresowy”, zorganizowany przez Związek Polski z Kresów Białoruskich. Bal cieszył się niezwykłym powodzeniem i przyciągnął się do rana. Organizatorowie przeznaczili czysty zysk w kwocie 550 tysięcy mk. pol. na zapomogi dla uczącej się młodzieży kresowej. Sekcja Dochodów niestających Związku podjęła się rozdzielania tej sumy w drodze zapomóg zwrotnych.

— **Szkola tkacka.** Dn. 1-go grudnia b. r. w szkole tkackiej A. Mohłowny odbyło się zebranie przedstawicieli społeczeństwa wileńskiego, kółek rolniczych, oraz sejmików powiatowych w sprawie zagrożonego bytu szkoły wyżej wymienionej. Zebranie powzięło następujące rezolucje:

1) Szkołę należy utrzymać ze względu na jej przeszłość, charakter i rolę, którą ma odegrać w przyszłości.

2) Poczynić u odpowiednich władz starania, ażeby i nadal pozostawić szkole lokal, w którym się mieści obecnie.

3) Powołano Komitet organizacyjny, który ma załatwić sprawy bieżące szkoły, poczynić starania u władz rządowych i samorządowych o zapomogi i opracować statut T. wa popierania szkoły oraz spółki Akcyjnej Tkackiej.

Loterja kilimów na rzecz sierot, przostających w internacie szkoły tkackiej A. Mohłowny: wygrane padły na № № 125, 313, 424 i 957. Posiadacze wyżej wymienionych biletów zechcą odebrać wygrane kilimy w kancelarji

szkoły (ul. Królewska 4) od god. 10—2-iej połud.

TEATR I MUZYKA.

Komunikaty teatrów wileńskich.

— **Teatr Wielki** wystawia dziś i w piątek „Traviatę”, która zdobyła sobie zdaje się na długi czas sympatję naszej publiczności, gdyż na każdym przedstawieniu widownia stale jest zapelniona. We czwartek „Księżniczka czardasza” z niezrównaną w roli tytułowej p. Rogińska, oraz pp. Downuntem, Polańskim, Kosińską i Marjańskim w głównych rolach.

— **Teatr im. Syrokomli** występuje we środę z premierą niegranej dotychczas nigdy w Wilnie, a głośnej z sukcesów na innych scenach komedji L. Bilińskiego p. t. „Taniec czynowników”. Jest to niezwykle zabawna i cięta satyra na stosunki urzędnicze rosyjskie przed wybuchem wojny światowej i obfituje w świetnie podpatrzone typy i areywsote sytuacje. Reżyseruje p. Nawrocki, gra niemal cały personel teatralny. Zainteresowanie sztuką bardzo żywe.

— **Teatr Polski** (Lutnia). Dziś arcydzieło wielkiego poety S. Wyspiańskiego „Wesele”. Koncertowo zgrany zespół jest rzęsiście oklaskiwany przez publiczność. W przygotowaniu tragedia J. Słowackiego w 11 obrazach „Balladyna”. W roli tytułowej wystąpi goscinie znakomita artystka Wania Siemaszkowa. Poza tem główne role spoczywają w rękach pp. Bortnowskiej, Belskiej, Dunin-Ryehłowskiej, Moiskiej, Łodzińskiej, Sawickiego Szuberta, Mil-kiego, Wołłejki, Kijowskiego, Vorbrodta i Kurnakowicza. W „Balladynie” biorą również udział dzieci, które wykonują szereg fantastycznych ewolucji i wzbudzą prawdziwy podziw jako dwór Królowej Gołpi. Dekoracje projektu art. malarza Stefana Felsztyńskiego.

WYPADKI I KRADZIEŻE.

— **Nagły zgon.** Dn. 4 b. m. zmarł nagle 50-letni Mowza Bezprozwany (Nowogródzka 2). Wezwany lekarz pogotowia skonstatował śmierć.

— **Podczas pracy.** Dn. 5 b. m. na fabryce grzebleni (Nowogródzka 18) 18-letniej Marji Frymanównie kołem od maszyny zerano głowę. Poszkodowanej lekarz pogotowia udzielił pierwszej pomocy.

— **Bez pracy.** Dn. 5-go b. m. odmroził nogi zdemobilizowany żołnierz Roman Studziński. Lekarz pogotowia odwiózł go do szpitala św. Jakoba.

— **Skutki nieporządków w mieście.** Dn 4 b. m. pośliznęła się i upadła na chodniku łamiąc sobie obojczyk 22-letnia Marja Frackiewiczówna.

— Dn. 4 b. m. upadł i zwichnął sobie rękę 18-letni Mowza Stobodzki.

— Dn. 5 b. m. upadła na chodniku 22-letnia Szejna Dondel (Piwna 2), która zwichnęła sobie lewą rękę.

Poszkodowanym lekarz pogotowia udzielił pierwszej pomocy.

— **Nieostrożna jazda.** Policja 3-go kom. zatrzymała za nieostrożną jazdę Józefa Woznińskiego.

— **Samowolne przejście granicy.** Policja zatrzymała Mowszę Wjukiera, który samowolnie przeszedł polsko-litewską granicę.

— **Ujęcie dezertersów.** Dn. 3 b. m. policja 3-go kom. zatrzymała Wacława Klimaszewskiego i Karola Lachowicza, którzy uciekli z wojska.

— **Handel rzeczami kradzionymi.** Policja 4-go kom. zatrzymała Michała Wizenia, który prowadził handel rzeczami kradzionymi.

— **Bójka.** Policja 4-go kom. zatrzymała Wiktora Masiewicza (Kalwaryjska 55), który będąc w stanie nietrzeźwym wywołał bójkę na ulicy.

— **Kradzieże na kolei.** M. Kryńskiemu (Hotel Passaż) na dworcu kolejowym wyciągnięto z kieszeni 2 tys. franków wartości 2 mil. mk.

— **D. Wekłowiczowi** wyciągnięto z kieszeni 170 t. m.

— **Kradzieże na kolei.** Olgierdowi Kościelowskiemu (Witoldowa 7) z wagonu skradziono palto, czapkę i szal wartości 30 t. m.

— **Abramowi Czyżykowi** (Krupniczny zauł. 5) skradziono z wagonu walizkę z ubraniami wartości 100 t. m.

Telegramy.

Odpowiedź polska w sprawie Jaworzyny.

BORDAUX. (A. W.). Odpowiedź rządu polskiego na notę Rady Ambasadorów z dnia 30 października w sprawie Jaworzyny została doręczona Min. Spraw Zagranicznych 29 listopada. Odpowiedź stwierdza bezwocność dotychczasowych pertraktacji polsko-czeskich i prosi Rząd o powzięcie jaknajruchlejszej decyzji wobec szkody, jaką czyni interesom polskim i czeskim przewlekanie sprawy.

Możliwość przesilenia gabinetowego w Jugosławji.

BELGRAD. (Pat.). W kołach parlamentarnych liczą się z możliwością przesilenia gabinetowego. Prezydent Pasic był wczoraj u króla, proponując ustąpienie gabinetu. Król prosił o odroczenie dymisji gabinetu do wtorku, aby nie utrudniać uchwalenia w parlamencie dwóch projektów ustaw, znajdujących się na porządku dziennym obrad.

Zwycięstwo.

BERNO SZWAJCARSKIE. (Pat.). W związku z odrzuceniem przez referendum ludowe (brzytną większością komunistycznego projektu opodatkowania majątków, komunikują, że część społeczeństwa, która obaliła projekt, może uważać wynik głosowania za wielkie zwycięstwo obecnego systemu gospodarki prywatno-społecznej nad usiłowaniami wprowadzenia ustaw, wiodących do systemu eksploatacji komunistycznej.

Wolna Irlandja.

LONDYN. (Pat.). Wobec przyjęcia przez parlament we wszystkich częściach konstytucji irlandzkiej, odbędzie się jutro uroczysty akt proklamowania wolnego państwa Irlandzkiego.

Faszyzm w Grecji.

PARYŻ. (Pat.). „New York Herald” donosi, że we francuskich kołach urzędowych oraz wpływo-wych kołach greckich obawiają się, że Grecja stoi przed wybuchem faszyzmu.

Faszyści w Moskwie.

RYGA. (Pat.) Według wiadomości z Rosji sowieckiej, grupa studentów moskiewskich utworzyła klub faszystów, na którego otwarciu odśpiewano „Boże Cara Chrani”.

Szkola szpiegów.

RYGA. (Pat.) Donoszą z Petersburga, że główny zarząd polityczny zorganizował tam specjalną szkołę szpiegowstwa dla dozorców domowych, liczącą 17000 słuchaczy.

Zwrot do fachowości.

MOSKWA. (Pat.) Na ostatniem posiedzeniu WCIK Lenin zaproponował obsadzenie stanowisk komisarzy ludowych: Finansów, komunikacji, poczt, handlu, spraw wiadomości, spraw wojskowych i morskich bezpartyjnymi fachowcami, lojalnymi pod względem so-

Z notatnika żołnierskiego.

Za Moskalami wtrop“ przez Lubelskie.

(1915)

Przeciwko tobie rok w ordynku
 Stałem bez gniewu i rankoru,
 Jak wróg uprzejmy w pojedynku
 Mszcząc zastarzanych krzywd honoru;

Byłem — indomitus Sarmata —
 Niepodległości manifestem.
 Lecz dziś w mych rękach lśni miecz
 kata,
 zamach jego — nie czczym gestem!

Do jednej kropli przez me żyły
 drew płynie nienawiści jadem:
 żożgi wioski ją zatliły
 a twoim płomienistym śladem!

Wtrop za pędzącym, jakby owiec
 pada, lud polski, z jego domu
 jak nieodstępny łowiec,
 apadam wręcz i pokryjomu.

Dojść i, napadłszy Cię zażarcie,
 Zabić to mało: żywcem spalić
 W przez Ciebie podpalonej stercie,
 Zgliszczami Polski Cię zawalić!

W kul świście, gdy z mej broni
 strzela,
 Za każdą jej zdeptaną grzędę,
 Staropolskiego brzmi mściciela
 Ołzew: „aż na twem gardle siędę”!

I wciąż rosnącej gniewnej, pasji
 Jak wszecz i wzdłuż conocna łuna,
 Ł z polskich rzeka nie ugasi —
 Zadusi twa lub moja truna.

Plunawszy Twojej w twarz oblu-
 dzie,
 Wraz z jej słowianstwem rozplaka-
 kanem,

Za toba, niszczycielów Ludzie,
 Mknę, mściciel świeżych krzywd,
 ulanem.

*
 *
 *

Buzdygan Chodkiewicza.

Naruszewicz „Żywoł Chodkiewicza”.

Pan Kazanowski, dumny pan,
 Z królewiczowskiej protekcji —
 Hetmański za nie waży stan,
 Nie ugnie przed nim szyi.
 Tak duma go ponosi,
 Ze przed nim buńczuk nosi.

Dość sług ma wiernych stary
 wódz;
 Wnet o buńczuku mu donoszą;
 Biegnie, by mu na łole go stuc —
 Miarkują go i proszą:
 „Pan Młody niech rygoru
 „Pilnuje swego dworu!”

Gdy wszedł pod Królewicza dach:
 „Racz Wasza Miłość rzec trzy
 słowa”
 „Temu, kto wróblom znać na strach
 „Buńczukiem lśni — niech
 schowa

„Te z ogonami kiję,
 „Bo mu o łeb rozbiję!”

Pan Kazanowski, dumny pan;
 Pycha go użona pi-cze
 Zjadiwiej od najgorszych ran,
 Które zadają miecze:
 „Grozí że buńczuk stucze —
 „Ja pierwej mu dokuczę.”

Pod Możajsk Hetman śle na łów
 Po żywność wojska w kraje wraże;
 Kazanowskiemu dać swój huf
 Do tej wyprawy kże;
 Lecz ten: „Mych ludzi negoł
 Nie dam ani jednego!”

Gdy wojsko stawa już na plac,
 Hetman na ów kampaent groźny
 Jedzie, a wpołiż ani Pac,
 Ni jechać śmie oboźny,
 Naprzeciw daży szlakiem
 Władysław z swym orszakiem

Pod starcem gniewnie stapa koń,
 Munsztukiem krygowany tarant;
 Z witanie wstrzymał Hetman
 dłoń,

Pociemniał lic amarant:
 I zemsty li wzrok woła,
 Upadłszy na warchoła.

Lecz Kazanowski, ledwo cień
 Hetmański dojrzał, już zbiegł,
 ścigan
 Groźbą, i farszał, ciśnion weń,
 Kircholmski ów buzdygan:
 A tak go blisko skrajał,
 Ze go po czapce zajał!

Jeszcze zdumienie w sprawie tej,
 Jeszcze, zda się, buława warczy —
 Gdy Hetman: „Wasza Miłość
 chciej

„Wybaczyć mi gniew starczy,
 „I pocisk ten omylny
 „Z prawicy mej bezsilnej.

„Już widać nie sąd ono mnie
 „Rozwalić polskiej łeb swywołi:
 „Nie ta ma ręka dziś, co gnie

„Kark hardy, i to boli,
 „Tego się duch mój lęka,
 „Czy znajdzie się ta ręka?”

Karol Wiktor Trojan.

wietów. Komisarze wtedyby mieli w Sownarkomie głos doradczy.

Joffe protestuje.

LONDYN (Pat). Donoszą z Pekinu, że przedstawiciel rządu sowieckiego Joffe wysto ował do rządu japońskiego notę z protestem przeciwko obsadzeniu Sachalinu, domagając się przeprowadzenia ewakuacji.

O plebiscyt w Irlandji.

LONDYN (Pat). „Manchester Guardian” ogłasza list de Valery, który domaga się przeprowadzenia w Irlandji plebiscytu, celem ustalenia losów tego kraju.

Drożyzna w Gdańsku.

GDĄSK, 4-XII. (A. W.) Drożyzna w Gdańsku wzrasta: funt masła kosztuje 2000 mk. niem., szynka 1000, jajko 100, ubranie 150000, buty 40000.

Dwie noty.

WIENIEN (Pat). „Neue freie Presse” donosi z Londynu, że oprócz noty aliantów w sprawie zać w Passawie i w Szczecinie doreczono rządowi niemieckiemu drugą notę konferencji ambasadorów w kwestji rozbrojenia. Nota utrzymana je t w tonie ostrym. Nota stwierdza, że zobowiązanie niemieckie w sprawie rozbrojenia zostało niedotrzymane i żąda ca-

kowitego i wykonania warunków rozbrojenia.

Wzrost drożyzny w Niemczech.

BERLIN 3-XII (A. w.). Statystyka wzrostu drożyzny w listopadzie w porównaniu z październikiem wzrosła o 102,2 proc.

Ofiary.

— Zamiast kwiatów na grób s. p. Leszka Sagatowskiego Na T wo Bratnia Pomoc Polskiej Młodzieży Akademickiej Bohdanostwo Podosey—Mkp 5.000.

Giełda.

Wilno, dnia 5 grudnia.

Żądano Poszuk.	Transakcje
Dol. St-Z. 17400 17230	17400
F-ki franc.	
Mk. niem.	
Rb. lot.	
Złoto.	
Rubieł. 9'9000 901000	
Marki niem. 4400 4200	4250
Czeki i wpłaty.	
N. w. Jork	17350
Londyn 79 00 78200	78850-78900
Listy zast.	
W. B. Z. 23'00 22 00	23500

Redaktor:

Stanisław Mackiewicz.

LECZNICA CHIRURGICZNA D-ra Dembowskiego

Wilno Mała Pohulanka 9
przyjęcie od 10—12 i od 4—5.

Już wyszedł z druku

„WILEŃSKI KALENDARZYK K ESZONKOWY”
awiera szereg niezbędnych w codziennym życiu informacji.

Do nabycia we wszystkich księgarniach i składach materiałów piśmiennych.
CENA 100 MAREK.

Na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów z dnia 25-go marca r. 1922, przyjętej zgodnie z § 4 Statutu Banku, zatwierdzonego przez Tymczasową Komisję Rządzącą Litwy Środkowej oraz na zasadzie pisma Ministerstwa Skarbu z dnia 9 sierpnia r. 1922.

Rada Nadzorcza

Wileńskiego Banku Rolniczo-Przemysłowego

zawiadamia, że w celu powiększenia kapitału zakładowego do 200 milionów marek polskich.

Bank wypuszcza 20.000 akcji IV emisji po 5.000 marek wartości nominalnej każda,

na sumę ogólną 100 milionów marek, na warunkach następujących.

- 1) Właścicielowi jednej akcji poprzednich emisji przysługuje prawo pierwszeństwa nabycia jednej akcji IV emisji po cenie 6.000 marek za 5.000 marek wartości imiennej. Z osiągniętej sumy 6.000 marek za 1 akcję, zostanie zapisane 5.000 marek na kapitał zakładowy, a reszta po potrąceniu kosztów emisji — na kapitał zapasowy.
- 2) Nowe akcje biorą udział w dywidendzie Banku za rok 1923, pozatem są zrównane z akcjami poprzednich emisji.
- 3) Prawo pierwszeństwa do nabycia nowych akcji przysługuje akcjonariuszom do dn. 30 grudnia r. 1922 włącznie, przyczem cała należność za akcje nowej emisji winna być uiszczona jednorazowo przy zapisie.
- 4) Akcje nowej emisji nie rozsprzedane między akcjonariuszów do dnia 30 grudnia r. 1922 włącznie, po tym terminie będą sprzedawane osobom postronnym po cenie 10.000 marek za 1 akcję. Z osiągniętej sumy za każdą akcję 5.000 marek zostanie zapisane na kapitał zakładowy, a reszta po potrąceniu kosztów emisji — na kapitał zapasowy.
- 5) Zapisy na akcje będą przyjmowane w Centrali Wileńskiego Banku Rolniczo-Przemysłowego w Wilnie, Adama Mickiewicza 17, oraz w Oddziałach Banku w Warszawie, Ossolińskich (dawniej Czysła) 1, w Grodnie, w Głębokiem i Świecianach.

OBWIESZCZENIE

Dyrektora Izby Skarbowej Wileńskiej

w przedmiocie podwyższenia cen soli.

Izba Skarbowa Wileńska podaje niniejszym do powszechnej wiadomości, że na mocy Rozporządzenia Ministerstwa Skarbu z dn. 29 listopada r. b. za Nr 7094 22, od dnia 6 grudnia r. b. obowiązują będą następujące ceny sprzedżne jednej tonny soli dla odbiorców hurtowych, franco wagon, stacja załadowania:

- 1) Warzonka . . . . . 200 000 mk.
- 2) mielona sól jadalna z Wieliczki i Bochni . . . . . 150 000 mk.
- 3) mielona sól jadalna z Wapna . . . . . 170 000 mk.
- 4) sól bydlęca i przemysłowa . . . . . 50 000 mk.

Też same gatunki w kruchach o 5.000 mk. taniej.

Wobec powyższego wzywa się wszystkich posiadaczy zapasów soli ponad 100 klg., hurtowników jak również drobnych sprzedawców i osoby prywatne, oraz odnośne wydziały zaopatrywania miast, względnie Sejmików, a także właścicieli transportów, wysłanych z salin przed dniem 6 XII. r. b. do natychmiastowego zadeklarowania, w trybie zwykłym, ilości posiadanej soli i uiszczenia do właściwej Kasy Skarbowej, lub przekazania teje, za pośrednictwem Poczty Kasy Oszczędności (rachunek Nr. 38314) przypadającej dodatkowej należności, a mianowicie: przy warzonce—50 000 mk., przy mielonej soli jadalnej z Wieliczki i Bochni—40000 mk., przy mielonej soli jadalnej z Wapna—45 000 mk. za tonnę.

Ze szczegółami cytowanego rozporządzenia można zaznajomić się w Wilnie—w Urzędzie akcyz i Monopolów (ul. Mostowa 4), w powiatach: w odnośnych inspektoratach skarbowych.

(—) J. Milecki, Dyrektor.

Od Zarządu Stowarz. Właścicieli Nieruchomości m. Wilna

Niniejszym podaje się do wiadomości i wyjaśnienia ogółowi właścicieli domów w Wilnie, że postanowienie Walnego Zebrania członków Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości m. Wilna z d. 29-X-22 r., ogłoszone w swoim czasie, w celu informacji, w pismach miejscowych, o ni wypłaćaniu dozorcom domowym zwiększonych pensji i świadczeń, ustanowionych przez Nadzwyczajną Komisję Rozjemczą w orzeczeniu z dn. 6-X-22 r., nie zwalnia właścicieli domów od obowiązku wypełnienia prawomocnego postanowienia N.K.R., w sprawie przyznanej dla dozorców wynagrodzenia

Zarząd Wileńsk. Towarzystwa Handlowo-Zastawowego (dawniej „Dehal”) ogłasza, że w lokalu T-wa przy zaułku św. Michała Nr 1, d 7 grudnia b.r. o godz 10 odbędzie się licytacja przymusowa niewykupionych zastawów, których termin łącznie z 1-miesięczną ulgą upłynął do dnia 1 grudnia b. r.

WYROBY Sp. Akc.

„Cerata”

OBRUSY w sztukach i metrowe,
CHODNIKI i DYWANIKI,
CERATA powozowa i meblowa.

Ceny fabryczne Stale na składzie Sprzedaż hurtowa!

Wileńskiego Domu Towarowo-Przemysłowego
Bracia Jabłkowski, Sp. Akc.
Wileńska 17.

1-sza Wileńska lecznica

chorób zębów i jamy ustnej.

Lekarza-
dentysty **M. GOLDBARGA** ul. Wielka Nr 56.

BIURO RACHUNKOWE

S. GĄSIOROWSKIEJ i E. SAWONIEWICZA
Wilno, ul. Mickiewicza 8 (gm. Banku Ziemińskiego).

Prowadzi księgi rachunkowe i kontrolę rachunków, zestawia bilanse, sporządza sprawozdania, załatwia korespondencję przedsiębiorstw handlowych, przemysłowych majątków rolnych, spółdzielni i t. p. Wykonanie na miejscu w biurze lub u klientów. Nie wykluczone wyjazdy na prowincję. Sprawdzanie listów przewozowych i reklamacje taryfowe.

WOBEC DROŻYZNY OP. KU

Oszczędnościowe
pieczyki i Kuchenki

poleca

Zygmunt Nagrodzki

Wilno, Zawalna 11-a.

M jątki ziemskie

i objekty przemysłowe
poszukujemy do sprzedaży zaraz

Powszechne Towarzystwo Handlowe

Warszawa, Świętokrzyska 2,
tel. 144-63.

Do sprzedania

dom w Wilnie, na Antokolu.
Wiadomość: ul. Mickiewicza
24-6, od g. 4-6

Dr Leon Ginsberg

Choroby weneryczne, syfilis i skórne. Ul. Trocka Nr 3, róg Wileńskiej.
Telefon 352.
Przyjmuje od g. 9-1 i 4-7

Dr. Marjan Mienicki

chor. weneryczne, syfilis i skórne (lec. sztucznym słońcem górskim) ul. Wileńska Nr. 34. Od god. 4—7 p.p.

Akuszerka z Wszawy

udziela porad. Przyjmuje od 9 rano do 7 wiecz. Mielkiewicza 46-6

Brakarza

specjalisty wyrobuębiny i sosny poszukuje na stałe w Lubelskiem Dobroczyństwo. Krakowskie 62, Warszawa, godziny 10-12. 2-1

ZEBY sztuczne, korony, mostki.
Przeróbka złe wstawion. zębów techn. dentyst.

L. Minkier
Wileńska 21-1.

Operacje wykon. w ciągu 4 g.

Kawaler poszukuje pokoju, zgadza się z całodziennym utrzymaniem, może być na Zwierzynca. Zawiadomienia osobiście, piśmiennie, telefonicznie Mickiewicza 62. m. 2, telef. 6-77. 2-1

Akuszerka **OKUSZKO**
ul. Wielka 33-2, przyjmuje 9-11 i 3-6.

UDZIELA PORAD.

Dr. med.

Edward Suszyński

wznowił przyjęcia

spec. chor. weneryczne, syfilis i skórne. Od godz. 10-12 i 4-7. Ul. Mickiewicza 30

Bilard sprzedaje się, Wielka 29, Rodziewicz

Pokój umeblowany do wynajęcia. Zwierzyniec, Dzielna 26-1

Zgub. książka wojsk. Wil. Baonu zap. na im. Kazimie za Szarejko unieważnia się.

Na nadchodzące święta znakomite jabłkowe po cenach bardzo przystępnych, sprzedaje się przy ul. Orzeszkowej Nr. 3 Bliższa wiadomość u dozorcy domu

Nauczyciel matematyki, udziela lekcji, przygotowuje do matury. Mostowa 9, hotel Centralny pokój Nr. 7, G. Frieman

DRUKARNIA
„MOTUS”
WILNO, WIELKA 42.

Wykonuje szybko i starannie wszelkie roboty w zakresie drukarstwa wchodzące

Dom Handlowo-Przemysłowy

B-cia Alszwang Sp. Akc.

ul. Wielka 72.

Dla podarunków

na nadechodzące święta już otrzymaliśmy

Eleganckie rzeczy w wielkim wyborze

Ceny tanie !!!

Otrzymaliśmy również **ładne i tanie gwiazdki.**
RZECZY specjalnie dla dzieci na